

Pirtûka Daniêl — Sêd û Bîst

गुप्त भवष्यद्वाणीका चन्हहरूको उद्घाटन: बाइबलीय भवष्यद्वाणीहरूको परपूरतलाई बुझ्नु

Jeff Pippenger
2024-03-06

Izuba, ukwezi, n'inyenyeri byashushanyije ibimenyetso byasohoye byarasobanuwe bihagije n'abanyamateka, n'abapayoniye b'Abadiventisiti, ndetse no mu nyandiko za Mushiki wa White. Bimwe mu bimenyetso Yesu yavuzeho si byo bimenyerewe nk'ibindi. Bake ni bo bamenya ko “amakuba y'amahanga” ari “mu isi” yagize isohozwa ryihariye. Nta busobanuro buboneye bafite ku cyo ikimenyetso cyo guhungabanywa kw’imbaraga zo mu ijuru” gisobanura, bitandukanye no guhungabanywa kw'imbaraga zo mu isi. Kandi bake mu Badiventisiti b'i Lawodikiya ni bo basobanukiwe ko “kuza” kw’“Umwana w'umuntu aza mu gicu” kwasohoye mu mateka y'Abamillerite.

“Kristo keisa peia likak a nunkwiti hora nikuheñi. Osembie noñole idisipulu veva yi elovo omoni ñelive keisa peia liyo lyokushilila. Koko yi kandeka ovikando vimwe viyo va tokola kutya okuya kwendi kuli popepi. ‘Paku kala ovishinima vyokutokola,’ ovande, ‘mwenyuva, nomwedi, nomihetu.’ ‘Omwenyuva tau pima, nomwedi katu ka pa omunyo wawo, nomihetu vyomeulu tavi wa.’ Pano veliveta, ovande, paku kala ‘ongalo yovihanga, nohumba; olwandle nomatimbi awo tavi lila; omitima vyovanhu tavi fwava kwofeka, nokutala kuvinima vili kwiza paveliveta.”

“Ku bikal kubona Omwana w'Umuntu aza mu bicu byo mu ijuru, afite imbaraga n'ubwiza bwinsihi. Kandi azatuma abamarayika be bazanywe n'ijwi rikomeye ry'impanda, na bo bateranye intore ze bazivanye mu muyaga ine, uherye ku mpera imwe y'ijuru ukageza ku yindi.”

ملؤپهش، نایرز، مزرملهمووب، موهاک و مل. ید متهنوتاه ادن اکهرئتسهئ و گنام، رۆخ مل نئتهامای نیرتشارهه. نووب رۆز یتهی سرب و، ناکهونه نووبوالاب هی شۆخن، ایرهه یناکل ووق متاسمراک وهئ. نهدهه وور رۆز یکهی یاری خ م کهی ی اود مل کهی، وال و رگای م، ناکهی یراکناریو ق ب نامهسق موهر مکراداغای یی دج یکئ گن م م، نهدهه وور متفهه ی اود مل متفهه م یناکان سرت م تاک نیرتوو م م ردرای م و هرو مگ یکئ تش م و، مکی زن یی اتوک م ن نهه گدار و نه م م. تادهه وور یراچان.

“Echheph del̥t̥-ju yo beleman yitakikal. Heli, God min̄ tanggāni yi misi siṛ gohri cakkhāla. Dīrgh samay se usne apne Holy Spirit ke mād̥hayam se purush aur striyon̄ se bāta kiyā hai; parantu unhoñne us bulāhaṭ par dhyān nahīn diyā. Ab vah apne nyāyik dāṇḍon̄ ke dvārā apne logoñ se, aur sansār se, bāt kar rahā hai. In nyāyon̄ kā samay unke liye dayā kā samay hai jin̄heñ ab tak yah jānanā kā avasar nahīn milā ki satya kyā hai. Prabhu un par komaltā se dṛiṣṭi karegā. Us kā dayāmay hr̥day spars̄it hai; uskā hāth ab bhī bacchāne ke liye baṛhā huā hai. Bahut baṛī saṅkhyā meñ ve surakṣā ke bāre meñ grahaṇ kiye jāeñge jo in antim dinoñ meñ pahilī bār satya sunēge.” Review and Herald, November 22, 1906.

Amateka y’Aba-Millerite azasubirwamo ku nyuguti ku yindi mu minsi ya nyuma. “Ibimenyetso” byaranze ukuza n’amateka y’umumarayika wa mbere, bishushanya “ibimenyetso” biranga ukuza n’amateka y’umumarayika wa gatatu. Imigendere yose yera y’ivugurura ihura kimwe n’umurimo w’umumarayika wa gatatu mu minsi ya nyuma.

“Umulimo wa Mungu duniani huonyesha, kutoka kizazi hadi kizazi, ufanano wa kushangaza katika kila matengenezo makuu au mwamko wa kidini. Kanuni za jinsi Mungu anavyoshughulika na wanadamu ni zilezile daima. Mienendo muhimu ya wakati huu ina mlingano wake katika ile ya nyakati zilizopita, na uzoefu wa kanisa katika zama za awali una mafundisho yenye thamani kubwa kwa wakati wetu wenyewe.” *The Great Controversy*, 343.

Dîroka ku bi milyaketa hêzdar a Vahiy 18 ve têtê temsîl kirin, milyaketa sêyemîn e; û dîroka ku bi milyaketa sêyemîn ve têtê temsîl kirin, bi dîroka milyaketên yekem û duyemîn ên dîroka Millerî de bi hev re paralel dimeşe.

“Ua tuha’i mai ‘e he ‘Otua ‘a e ngaahi pōpoaki ‘o e Fakaha 14 ki honau potu ‘i he laine ‘o e kikite, pea ‘oku ‘ikai totonu ke ngata ‘a ‘enau ngāue ‘o a’u ki he faka’osi ‘o e hisitōlia ‘o māmani ni. Ko e pōpoaki ‘a e ‘uluaki mo e ua ‘o e ‘āngelo ‘oku kei mo’oni pē ia ki he taimi ni, pea kuo pau ke na lele fakataha mo eni ‘oku muimui mai. ‘Oku fanongonongo ‘e he ‘āngelo hono tolu ‘a ‘ene fakatokanga ‘i ha le’o lahi. ‘Hili ‘a e ngaahi me’a ni,’ ko e lea ia ‘a Sione, ‘na’aku mamata ki ha ‘āngelo kehe na’e hifo mei he langi, kuo ne ma’u ‘a e mālohi lahi, pea na’e fakamaama ‘a māmani ‘e hono nāunau.’ ‘I he māmā ko eni, ‘oku fakatahataha’i ai ‘a e maama ‘o e ngaahi pōpoaki ‘e tolu kotoa pē.” *The 1888 Materials*, 803, 804.

Mabasa ginyinwe y’abamarayika ba mbere n’aba kabiri, asobanuwe mu buryo bujyanye n’umurimo wa marayika wa gatatu, na wo ugereranywa mu mugani w’abakobwa cumi b’inkumi.

“Mêye piran ji bo mesela deh keçikan hatime veğerandin; pēnc ji wan aqil bûn, û pēnc jî bêaqil. Ev mesel heya herfê xwe hatiye û dê were pêkanîn, çimkî ji bo vî demî xwedî sependinek taybet e; û wekî peyama ferîştê sêyem, hatiye pêkanîn û dê heta dawiya demê rastiya heyî bimîne.” *Review and Herald*, 19ê Tebaxa 1890.

Ufunuo uwasilishwao katika sura ya kumi ya Kitabu cha Ufunuo unaonyeshwa kama zile ngurumo saba, na zile ngurumo saba zinawakilisha matukio yaliyotukia katika kipindi cha historia ya Wamillerite, ambayo ilikuwa historia ya ujumbe wa malaika wa kwanza na wa pili. Zile ngurumo saba pia zinawakilisha “matukio yajayo” yatokeayo katika siku za mwisho, nayo yanatimizwa katika “utaratibu” uleule kama yalivyokuwa katika historia ya Wamillerite.

“Joni aga hembelo el’alatomini kuwe kinalumbilemo mweenu thanda saba, kwali ukuhandula kwa bikachitika ebyali no kuboneka wansi wa butumwa bwa malaika wa kutanga ne wa bubili. ...”

“Ngemuva kokuba le midumo eyisikhombisa ikhiphe amazwi ayo, umyalo uza kuJohane njengakuDaniyeli maqondana nencwadi encane uthi: ‘Vala uphawu lezo zinto ezakhulunywa yile midumo eyisikhombisa.’ Lezi ziphathelele nezehlakalo zesikhathi esizayo eziyokwambulwa ngokulandelana kwazo.” *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, volume 7, 971.

«ألئە رەسەل لئە» تئبەد مو ،ن بەد مۆش واه نایرتکە ی ناکە ییزاسکاچ ی مەن ارگ و مەھ نئەسەچ ن وور مرازە راوچ و لچ و دەس کە ی وە ی ییزاسکاچ ی یاتۆک ی مەن تووزب وکات ،ن ئرخبکە ی و تیرەللی م ی مەن تووزب مل ادوخ یلەگ ی مەوان ی نوومزە ی نئوادکا پ ی نئچک دە یلەثم . مەت ئرکب .تادەد ن اش ی پ مرازە راوچ و لچ و دەس کە ی وە ی ی مەن تووزب

“Mathayo 25’daki on bakire meseli de Adventist halkının tecrübesini tasvir eder.” Büyük Mücadele, 393.

Umulimo n’ubutumwa bw’Abamilerite kimwe n’abo ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bihagarariwe n’abamalayika batatu bo mu Byahishuwe cumi na bine.

“Ndzi ve ni minkarhi ya nkoka yo kuma ntokoto. Ndzi ve ni ntokoto eka rungula ra ntsumi yo sungula, ya vumbirhi, ni ya vunharhu. Tintsumi ti kombisiwa ti haha exikarhi ka tilo, ti twarisa emisaveni rungula ra xitsundzuxo, naswona ri kongoma hi ku kongoma eka vanhu lava hanyaka emasikwini yo hetelela ya matimu ya misava leyi. A ku na munhu la twaka rito ra tintsumi leti, hikuva i xikombiso xo yimela vanhu va Xikwembu lava tirhaka hi ku twanana ni vuako hinkwabyo bya tilo. Vavanuna ni vavasati, lava voningeriwaka hi Moya wa Xikwembu, naswona va hlawulekisiweke hi ntiyiso, va twarisa marungula lamantlhanu hi ku landzelelana ka wona.” Life Sketches, 429.

Ebyabuli eby’obunnabbi ebikiiriddwa mu Kubikkulirwa essuula ey’ekkumi, bikiiriddwa okubwatuka musanvu. Ebyo ebibaawo biraga ekifo obwakatonda we bugattira n’obuntu. “Obubonero” Kristo bwe yannyonnyola mu Matayo essuula ey’amakumi abiri mu nnya, Makko essuula ey’ekkumi n’essatu ne Lukka essuula ey’amakumi abiri mu emu bukiikirira “obubonero” obwaleeta okutandika kw’enkola ya Millerite era bukiikirira obujulirwa obukwataganako ku ntambula y’abakumi ekikumi mu obukumi buna mu enkumi nnya. Abakumi ekikumi mu obukumi buna mu enkumi nnya tebaliwoomako kufa nga bwe kyakiikirirwa Enoka ne Eriya. Ssebutemba 11, 2001, “akabonero” Kristo ke yannyonnyola ng’akalaga okutuuka kw’omulembe ogusembayo mu byafaayo by’ensi, kalagiddwa mu Lukka essuula ey’amakumi abiri mu emu. Okubeera mu kibinja ekyo ekikiiriddwa Enoka ne Eriya, abayitibwa abakumi ekikumi mu obukumi buna mu enkumi nnya, kyetaagisa nti “akabonero” ako n’ebyo byonna bye kakiikirira bimanyiddwa.

Yesu Kristi ałani aikukuliakena mu luo lwa “alama” syonse syasyatilile kuingila kwa mwiungano wa Millerite, niikisyoka agiriia na kwongelera ushuhuda wake wa kihistoria kwa kwihungatiria mutharaba wa mfano wari wakilithia luo luo lululula.

Ne akasimhila ng’wi ihano, ati, Tali omuti gwa mkuyu, na miti yose; Looli yikukongola, umwe mukumona no kumanya mwemwe bene ukuti ulusuba luli pepi. Filya fine na imwe, looli mwamona ifi fintu fikucitika, manyeni ukuti ubwami bwa kwa Lesa buli pepi. Cine ndemweba nti, ulubutukulo luno talukapite, ukufika fyonse fikafikilishiwe. Ijulu ne sonde fikapita; lelo amashiwi yandi tayakapite. Luka 21:29–33.

Yesu aanza mfano kwa kubainisha tofauti kati ya “mtini,” katika umoja, na “miti yote.” “Mtini” ni watu wa agano, ambao katika siku za mwisho ni Uadventista wa Laodikia, wanaodai kuwa watu wa Mungu waliosalia. “Miti” mingine ilikuwa ni watu wa Mataifa.

“Eto lemka uking’á wa mutĩ wa mkĩ figo, ũrĩa wĩkĩrĩrie rūĩrĩ rwa Ayahudi, wĩhumbĩte na mahĩti ma kwĩmenyithia, no gũtirĩ itunda rĩa kũoneka kuo. Kĩrumi gĩkwarĩrio mutĩ-inĩ wa mkĩ figo, ũrĩa ũhunjia mũndũ wa maadili, wa gwĩciria, na wa muoyo, mũrĩmũ na Ngai, aikaraga ta ũrĩa Ayahudi maikarire mĩaka mĩrongo ĩna nyuma wa ũndũ ũyũ, no arĩ akuũ. Eto lemka, miti ĩngĩ, ĩrĩa ĩhunjagia andũ-a-mataifa, ndĩahumbĩtio. Yari mĩtĩ mĩtarĩ mahĩti, itĩagĩra kwĩheana ta irĩ na ũmenyo wa Ngai. Ihinda rĩao rĩa kũreka matunda rĩari ritarakinya.” Special Testimonies for Ministers and Workers, number 7, 59–61.

Mawazo ya Kilaodikia ya Waadventista katika siku za mwisho yamelaaniwa, kwa maana ijapokuwa yanajidai kuwa watu wa masalio wa Mungu, madai hayo hayazai matunda. Yesu anatoa hoja mbili zinazohusiana, lakini zilizo tofauti, katika kifungu hicho. Anabainisha tofauti iliyopo kati ya watu wanaojidai kuwa wa Mungu na Mataifa, ambao hawadai kushika sheria ya Mungu, wala kuwa na Roho ya Unabii, ambavyo ndivyo sifa za masalio ya siku za mwisho, ambazo Mawazo ya Kilaodikia ya Waadventista hujidai kushikilia. Majani katika siku za mwisho yanawakilisha dai la kujitambulisha kuwa masalio yaliyotambuliwa na Yohana katika kitabu cha Ufunuo.

“Cĩhana neteweyên ne-Yehûd bi darên hincirê yên bêpel û bêber hate temsîl kirin. Neteweyên ne-Yehûd, wek Yehûdiyan jî, ji xwedaperestiyê bêpar bûn; lê wan ne daxwaz kiribû ku ew li ber Xwedê di kerema wî de ne. Wan bi rûhanîtiya bilind qet fexr nedikir. Ew ji her alî ve li hember rê û xebatên Xwedê kor bûn. Li cem wan, dema hinciran hîna nehatibû. Hê jî ew li benda rojekê bûn ku ji wan re ronahî û hêvî bîne.” Signs of the Times, February 15, 1899.

Mtini wa mtini na miti mingine ilitofautishwa kwa tofauti nyingine moja na Kristo. Wakati wa miti kuchipua kwa ajili ya mitini ulikuwa tofauti na wakati wa miti ya Mataifa kuchipua. Katika siku za mwisho “miito miwili tofauti hutolewa kwa makanisa,” na sauti ya kwanza kutoka kwa malaika wa Ufunuo sura ya kumi na nane hutambulisha wakati ambapo kuchipua kwa wale mia moja arobaini na nne elfu kulipaswa kutukia. “Sauti ya pili” ya Ufunuo kumi na nane inawakilisha wakati ambapo miti mingine ilipaswa kuchipua.

크리스도 당시에는 유대인들이 무화과나무였고, 이방인들은 다른 나무들이었다. 밀러파의 역사에서는 프로테스탄트들이 무화과나무였고, 밀러파들은 다른 나무들이었다. 마지막 날들에는 라오디게아적 재림신도회가 예루살렘(포도원)에서 제거되는 열매 맺지 못하는 무화과나무이며, 십사만 사천은 열매를 맺는 무화과나무들이다. 아직도 바벨론에 있는 하나님의 다른 자녀들은 이방인들로 표상된다.

«Mrẽigu wa Bantu ba mahanga», ku ũmanyi wa neno rĩo, nĩ «mũgeni». Miti ya Bantu ba mahanga nĩ mĩhũũke (mĩkũũ), itarĩ na matunda kana mĩtũĩrĩro ihinda rĩrĩa mũtĩ wa mũkuyu ũtũmũka na ũgĩcooka muoyo. Mũtĩ mũhũũke nĩ mũtĩ mũũma, na rĩrĩa Bantu ba Mahanga maĩtwo marute Babuloni, kuuma na mũhĩrĩga wa kerĩ wa Ugwo wa Kũguũrĩrwo mũtwe wa ikũmi na inyanya, nĩguo magacagũra kũrĩka Sabato ya mũthenya wa mũgwanja na kũingĩra kĩrĩkanĩro hamwe na Mwathani.

N’umwana w’umunyamahanga yifatanyije n’Uhoraho ntakavuge ati: Uhoraho yankuye rwose mu bwoko bwe; kandi inkone ntikavuge iti: Dore ndi igiti cyumye. Kuko Uwiteka abwira

inkone zubahiriza amasabato yanjye, zigahitamo ibinshimisha, kandi zigakomera ku isezerano ryanjye, ati: Nzaziha mu nzu yanjye no mu nkike zanjye ahantu n'izina biruta iby'abahungu n'abakobwa; nzaziha izina rihoraho ritazakurwaho. Kandi n'abana b'umunyamahanga bifatanyaga n'Uhoraho, kugira ngo bamukorere, kandi bakunde izina ry'Uhoraho, babe abagaragu be, umuntu wese wubahiriza isabato kugira ngo atayihumanya, kandi agakomeza isezerano ryanjye; abo na bo nzabazana ku musozi wanjye wera, kandi nzabanezeza mu nzu yanjye yo gusengerwamo; amaturo yabo yokezwa n'ibitambo byabo bizemerwa ku gicaniro cyanjye; kuko inzu yanjye izitwa inzu yo gusengerwamo y'amahanga yose. Yesaya 56:3–7.

نۆلباب ەل ىموهئ ۆب تاكەد نایگناب «مەوود یگنەد» و ،نوارنئسان «ناكەومتەن» كەو نۆمان ىمن اوهئ و مەگەكنوچ ،تئەد وەئ ى«زۆرىپ» ىخاش تاكوهئ اوهئ ؛ادوخ ىزۆرىپ ىخاش مەنئەد و ،نچرەد كئەل ،موارد ناشىن اد«مەكەئ ىگنەد» ىوۆئەم ەل ەك ىهئ موەندركىقات ىسۆرپ وەئ ىۆەب ىگۆژگ ناكەكش و مراد نای ،ۆمان رتئچ ناكەومتەن ،نادزەئ ىخاش مەنئەد مواد ىنئۆر ەل كئەتاك .موەنوارك ىج نەبان.

Izuba n'ukwezi bizoba vyijimye, kandi inyenyeri zizokura umuco wazo. Uhoraho na we azovugiriza ijwi ari i Siyoni, kandi azosohora ijwi ryiwe ari i Yerusalemu; kandi amajuru n'isi bizonyiganyizwa; ariko Uhoraho azoba ivyizigiro vy'ubwoko bwiwe, kandi azoba inkomezi z'abana ba Isirayeli. Ni ho muzomenya yuko ndi Uhoraho Imana yanyu, mba i Siyoni, ku musozi wanjye weranda; maze Yerusalemu izoba yeranda, kandi abanyamahanga ntibazokwongera kuhaca ukundi ukundi. Yoweli 3:15–17.

“Paati ya pili” yikemelela kundi ya mvungi ya Mungu yisoke Babeli, kuingia kwake katika historia kuna “ishara” zenye kufananishwa na ishara za mwendo wa Millerite. Katika Mathayo sura ya ishiriti na nne, Marko sura ya kumi na tatu, na Luka sura ya ishiriti na moja, ushuhuda wa Kristo tunaouzingatia umewekwa wazi. Katika kila mmoja wa hao mashahidi watatu, mojawapo ya “ishara” zilizoainishwa ni kwamba nguvu za mbingu zitatikiswa; lakini katika maelezo ya Yoeli ya “ishara” zitambulishazo wakati Yerusalemu utakapokuwa “mtakatifu”, “mbingu na nchi” vyote viwili vitatikisika.

Yoweli ari kumenya isohozwa ritunganye ry’“ibimenyetso” byahanuwe bibaho igihe Yerusalemu ari iyera. Icyo gihe ni igihe Umwami yakuyeho ibyaha ku bihumbi ijana na mirongo ine na bine, kandi itorero ry’i Laodikiya ryimukiye mu rugendo rwa Filadelfiya. Ni ho urugendo rwa gatandatu (Filadelfiya) ruhinduka urugendo rwa munani (Filadelfiya), ari rwo rwo mu matorero arindwi. Ni ho Itorero Rirwana rihinduka Itorero Rinesha. Itorero Rirwana ni izina ry’itorero ry’Imana rigizwe n’ingano n’urumamfu. Itorero Rinyesha ni umusozi wera w’Imana “wera,” kandi “nta banyamahanga bazongera kumunyuramo ukundi.”

Ukuri ukwethulwa kwesibengeze esiphakanyisiweyo, okuyiBandla Elinqobayo, okuyilo “olwesibhozo oluvela kwesikhombisa,” okuyisikhathi lapho iJerusalema “lingwele,” kuhambisana “nezibonakaliso.” Ukuze uJesu anike abantu Bakhe indawo yokubhekisela ukuze baqonde “isibonakaliso” sokuphila noma sokufa, esiveza ukubekwa uphawu kwabeyikhulu namashumi amane nane ezinkulungwane, wasebenzisa izihlahla kanye nomjikelezo wemvelo wokuphila kwesihlahla ukuze afundise leso sifundo esibaluleke kakhulu.

Kristo akázizizga Ate kwisa kwa Kwe birango, kandi basanyuke igihe balireeba obubonero bw'Omugabe waabo ajá okwija. “Ebyo bintu nibitandika kubaho,” nikwo Yagambire ati, “mureebe ejuru, kandi muyimuse emitwe yanyu; kubanga okucungurwa kwanyu kuli haihi.” Yalagira abakuratsi Be emiti y’omu kyanda ekimera mu itótó, kandi Ati: “Búleera ebairere yaamala kumera amababi, imwe mwéne mureeba kandi mumanya ngu omwíre gw’ekyanda guli haihi. Nikwo naimwe, nimureeba ebyo bintu nibiba, mumanye ngu obukama bwa Ruhanga buli haihi.” Luka 21:28, 30, 31. — The Great Controversy, 308.

Nti ibiti by’igihe c’Urugaryi bitangiye guseruka amababi, Igihe c’Impeshi kiba kiri hafi.

Uvunaji umepita, kiangazi kimekwisha, nasi hatujaokolewa. Yeremia 8:20.

Bimera bimea bitambulisha kwamba ni Majira ya Kuchipua, nasi ndipo twajua ya kuwa Kiangazi kimekaribia, nayo ni katika Kiangazi mavuno hokusanywa.

Munene oyo yabyalaki yo azali Zabolo; kobuka mbuma ezali nsuka ya mokili; mpe babuki mbuma bazali baanzelu. Matai 13:39.

Uvweso ni ku mpera y’isi. Iyo ibiti bitangiye gushinguka, musabwa kumenya yuko impera y’isi yegereje.

“Omwenhilyo limwe lya Omuhongi kalyoina okukolesibwa okuzikiriza elindi. Naho omuntu n’omu atamanywa olunaku oba esaa y’okwija kwe, tukugirizibwa kandi twetagisibwa okumanya obu kuli haihi. Kandi twongera okuyigirizibwa ngu okutesa omwoyo ku bulabule bwe, n’okwanga oba kwirengagiza okumanya obu okuza kwe kuli haihi, kiriba ky’obuzibu obw’okufa gye tuli nk’uko kyali eri abo abaabaho omu biro bya Noa obutamanywa obu amataba gaali gagenda kwija.” The Great Controversy, 371.

Tukwenda mu maaso n’okwega kwaffe ku Lukka essuula amakumi abiri mu emu mu kiwandiiko ekiddako.

“Namonile ezi ebindi by’ensi kati biri kunyiganyizibwa era nti ebibaho bijja mu nteekateeka. Olutalo, n’amawulire ag’olutalo, ekitala, enjala, ne kawumpuli bye bisooka okunyiganyiza ebindi by’ensi, oluvannyuma eddobozi lya Katonda lirinyiganyiza enjuba, omwezi, n’emmuneenye, era n’ensi eno nayo. Namonile nti okunyiganyizibwa kw’ebindi mu Bulaaya si kwe, nga abamu bwe bayigiriza, okunyiganyizibwa kw’ebindi eby’omu ggulu, wabula kwe kunyiganyizibwa kw’amawanga agasunguwadde.” Early Writings, 41.